

О.В. Томашевська, студ. (ЛНАУ, м. Львів)

Ю.М. Томашевський, канд. екон. наук, доц. (ЛНАУ, м. Львів)

ЗМІНИ ВАЛЮТНОГО КУРСУ: ЇХ ВПЛИВ НА БАНКІВСЬКИЙ СЕКТОР

Валютний курс є одним з найголовніших макроекономічних показників. Через курс національної валюти Центральний банк впливає на стан платіжного балансу країни, а також використовує його як інструмент монетарної політики. Валютний курс відображає взаємодію національної та світової економік, регулює діяльність багатьох економічних сфер. Проте зміни валютного курсу не завжди є явищем позитивним і можуть призвести до непередбачуваних наслідків у різні сфери економіки. На сьогодні ця проблема є досить актуальна і потребує дослідження цієї проблеми та порівняння теперішнього досвіду з попередніми роками.

В Україні криза банківської системи також стала наслідком надмірної кредитної експансії. Високі темпи кредитування української економіки стали можливими завдяки збільшенню сум зовнішніх запозичень на світових фінансових ринках. Грошові ресурси за межами країни за вказаний період були значно дешевшими, ніж на внутрішньому ринку, тому банки наращували свої борги.

Ураховуючи стабільну цінову ситуацію в країні, Національний банк України в поточному році вжив комплекс заходів, спрямованих на підтримку процесів економічного зростання шляхом стимулювання кредитної діяльності банків. Зокрема, було знижено облікову ставку та ставки за кредитами рефінансування, активно проводились операції з підтримки ліквідності банківської системи через надання кредитів рефінансування та операції з купівлі цінних паперів, запроваджено гнучкіші вимоги до формування банками обов'язкових резервів. Також було удосконалено монетарні механізми та інструменти, у тому числі було збільшено терміни можливої підтримки ліквідності банків, а також підвищено дієвість облікової ставки.

Отже, за результатами проведеного дослідження щодо тенденції змін валютного курсу гривні, для недопущення надмірних курсових стрибків є необхідність:

- посилення ролі НБУ в процесах курсоутворення шляхом як активних валютних інтервенцій, так і підвищення жорсткості правил торгівлі на валютному ринку;

- розвитку механізмів управління гнучким валютним курсом з метою недопущення його різких стрибків і збереження оптимальної динаміки реального обмінного курсу гривні шляхом зниження темпів інфляції;

- зміни концепції регулювання руху капіталів у напрямі зняття обмежень на приплив капіталу і посилення контролю за його впливом.

Для досягнення вищезазначених цілей першочерговими заходами для стабілізації ситуації на валютному ринку необхідні такі заходи:

- перехід до нового сценарію регулювання НБУ валютного курсу, основними ознаками якого має стати концентрація зусиль на створенні належних інституційно-організаційних умов для розвитку ринкових засад курсоутворення, раціональнішого використання валютних коштів, посилення мотивації суб'єктів валютних відносин до підтримання збалансованих валютних позицій;

- встановлення жорсткого контролю за коштами, які отримують банки через канал рефінансування;

- суттєве посилення ролі валютних обмежень у системі валютного регулювання НБУ до моменту стабілізації ситуації на ринку;

- заборона надання кредитів в іноземній валюті позичальникам, які не мають валютних доходів;

- заборона будь-яких розрахунків на території України в іноземній валюті.

Разом з тим девальвація і ревальвація обмінного курсу гривні може використовуватися регулятивними органами влади як ефективний інструмент для покращення торговельного балансу країни і підвищення її конкурентоспроможності на міжнародному ринку.